

Vergaderjaar 2015–2016

29 628

Politie

Nr. 591

BRIEF VAN DE MINISTER VAN VEILIGHEID EN JUSTITIE

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 23 november 2015

Op 31 augustus jl. zond ik uw Kamer naar aanleiding van de analyse van vorig¹ en dit jaar² de Herijkingsnota.³ Met als kernboodschap: meer realisme. Daarop heb ik op vier punten maatregelen genomen om de vorming van de nationale politie meer fundamenteel en draagvlak te geven, te weten:

- a. Meer tijd om «de basis op orde» te brengen met: prioriteit bij die activiteiten die daaraan bijdragen en fasering van andere activiteiten; werken met startdata gecombineerd met een jaarlijks geactualiseerde driejaarsplanning; en het doen van uitvoeringstoetsen voordat nieuwe wensen toegezegd worden.
- b. Meer evenwicht in de sturing met: meer integraliteit en meer ruimte voor lokaal maatwerk; politiechefs beter in positie brengen om het gezag goed te kunnen bedienen; betere interne verbinding tussen beheer en operatie.
- c. Meer aandacht voor het welzijn van de politiemedewerkers met: alle energie op afronden personele reorganisatie; focus op veilig en gezond werken en capaciteitsmanagement; en het verminderen van de belasting van de teamchefs.
- d. Investeren op kwaliteit met betrekking tot kennis en kunde in de bedrijfsvoering; en een kwaliteitsplan opsporing.

In het plenaire debat met uw Kamer over de herijking heb ik als eerst op te leveren resultaten genoemd: een uitvoeringsplanning van de herijking inclusief risicoparagraaf, aanpassing van het Bijgesteld Aanvalsprogramma Informatievoorziening Politie 2013–2017 (Aanvalsprogramma), addendum op het beheersplan en contourennota opsporing (Handelingen II 2014/15, nr. 111, item 12). Onderstaand ga ik in op de voortgang daarvan evenals op een aantal recente ontwikkelingen en licht ik toe welke aanvullende maatregelen ik neem. Het betreft zowel ontwikkelingen

¹ Kamerstuk 29 628, nr. 474.

² Kamerstuk 29 628, nr. 554.

³ Kamerstuk 29 628, nr. 554, bijlage herijkingsnota.

binnen de politieorganisatie als maatschappelijke ontwikkelingen die de taakuitvoering van de politie direct raken.

Voortgang op uitvoering herijking

De maatregelen uit de Herijkingsnota zijn vanzelfsprekend direct in gang gezet. Er wordt binnen de politie en tussen politie, ministerie en gezagsdragers, constructief op samengewerkt.

Ten aanzien van fase I van de personele reorganisatie heeft de korpschef inmiddels het concept-personeelsplaatsingsplan vastgesteld. In de eerste week van december ontvangen de medewerkers bericht over hun voorgenomen plaatsing volgens het proces dat daartoe met de centrale ondernemingsraad en de vakbonden is afgesproken. Met deze cruciale stap ontstaat meer helderheid over de kwalitatieve en kwantitatieve afwijkingen in de bezetting ten opzichte van de formatie uit het inrichtingsplan. Ook kan er daardoor selectief en gericht personeel worden geworven, mede met het oog op de uitdagingen van de politie op de korte en langere termijn.

Met het oog op uitdagingen voor de toekomst zend ik u heden ook de Contourennota Opsporing, zoals is aangekondigd in hoofdstuk 9 van de Herijkingsnota. Onder gezag van het Openbaar Ministerie worden goede stappen gezet in de versterking van de opsporing. Deze contourennota is de opmaat naar het kwaliteitsplan opsporing dat naar verwachting in mei 2016 gereed zal zijn.

Ook is de voorbereiding van de aangekondigde maatregelen inzake meer ruimte voor lokaal maatwerk ter hand genomen. Daarnaast bereid ik een beleidsreactie voor op het rapport van de Evaluatiecommissie Politiewet 2012.⁴ Dit geschiedt in nauw overleg met alle stakeholders en met de regioburgemeesters en het college van procureurs-generaal in het bijzonder. Deze beleidsreactie zal mede richtinggevend zijn voor de ontwikkeling van het huidige politiebestedel en de lokale aansturing van de politie. U kunt deze beleidsreactie nog dit jaar verwachten.

Nieuwe ontwikkelingen

Deze stappen voorwaarts in de vorming van de nationale politie vinden plaats in een periode dat de druk op de politie groot is vanwege twee maatschappelijke vraagstukken die parallel spelen en nationaal en internationaal een grote dynamiek creëren. Vanaf de zomer maar zeker de laatste drie maanden ziet Nederland zich net als een groot aantal andere Europese landen geconfronteerd met een uitzonderlijk hoge instroom van vluchtelingen. Dit raakt niet alleen het werk van de reguliere vreemdelingenpolitie of de basisteams, maar ook die van de recherche, intelligence (bij het tegengaan van mensensmokkel) en zeker ook de bedrijfsvoering van de politie, in het bijzonder de IV-organisatie. Daarnaast trekken ook de terroristische dreigingen in toenemende mate een wissel op de politieorganisatie.

Recente incidenten vragen van de politie extra inspanningen rond autorisaties en informatiebeveiliging. Welke maatregelen de korpschef daarop zal nemen heb ik recent in mijn brief over de verdachte politieambtenaar gemeld.⁵

⁴ Kamerstuk 29 628, nr. 580.

⁵ Kamerstuk 28 844, nr. 86.

In de brief over de ontwerpbegroting 2016 Veiligheid en Justitie (dd. 21 november jl.) die ik u samen met mijn ambtgenoot van Financiën zond ben ik nader ingegaan op financiële vraagstukken bij de politie.

Landelijke Meldkamerorganisatie

In mijn laatste voortgangsrapportage over de realisatie van de Landelijke Meldkamerorganisatie (LMO) als bijzonder onderdeel van de Nationale politie heb ik toegezegd u voor het einde van 2015 te informeren over de voortgang van dit traject.⁶ De kwartiermakerorganisatie LMO heeft deze zomer nadere plannen voor de vorming van de LMO opgeleverd die zijn geconsulteerd bij de betrokken partijen. Betrokken partijen en ik vonden dit een goed moment om een Gateway review uit te voeren om vast te stellen of aan alle randvoorwaarden is voldaan om een succesvolle implementatie van de LMO-plannen verder vorm te geven.

Uit deze Gateway review is naar voren gekomen dat de betrokken partijen het met elkaar niet zo georganiseerd hebben dat de opdracht om te komen tot een LMO binnen de huidige afspraken gerealiseerd kan worden. Het rapport bevat een aantal aanbevelingen om verbeteringen door te voeren en alsnog, op aangepaste wijze, de doelstellingen uit het Transitieakkoord te realiseren. Samen met de Ministers van VWS en Defensie, de voorzitters van de veiligheidsregio's, Ambulancezorg Nederland en de politie bespreek ik hoe wij opvolging zullen geven aan deze aanbevelingen. Ik zal uw Kamer informeren over de uitkomsten hiervan.

Stand van zaken uitvoeringsplanning herijking

Ik heb deze maand van de korpschef een concept-uitvoeringplan met bijbehorende tijdschema's ontvangen. Met de korpsleiding acht ik het cruciaal dat er een mijlpalenplanning op het geheel van de opgaven ligt, die bovendien de onderlinge samenhang tussen de belangrijkste maatregelen alsmede de daarmee gemoeide risico's weergeeft. Dit is nog niet het geval. Het proces dat de politie heeft ingezet loopt nog maar de in de herijking geconstateerde gebreken aan sturingsinformatie, kennis en kunde trekken een wissel op de doorlooptijd. De hierboven genoemde nieuwe ontwikkelingen versterken dat effect verder.

De korpschef heeft mij verder ook bericht dat de thans opgestelde portfolio Informatievoorziening 2016 (IV-portfolio) niet te realiseren is binnen de voor 2016 in de begroting opgenomen financiële kaders van de politie. Ik heb in bovengenoemde brief daarom reeds gemeld dat ik de financiële opgave van de ambities van de IV-portfolio zal betrekken bij het onderzoek naar de verhouding tussen het budget en de ambities op de politieorganisatie. Dit betekent voor nu dat er ten aanzien van de IV-portfolio en de aanpassing van het Aanvalsprogramma nadere keuzes gemaakt moeten worden. Deze keuzes zullen een effect hebben op het tempo van eerdere toezeggingen en op de uitvoeringsplanning van de herijking.

Ik acht het daarnaast van wezenlijk belang dat de nog te benoemen nieuwe korpschef en ik bij de start van zijn aantreden al een gedeeld en gemeenschappelijk beeld hebben van de opgave waar de korpschef en diens team voor staan. Ook de Commissie van toezicht op het beheer politie beveelt mij dit aan, nu er op dit moment nog geen complete, verifieerbare en volgordelijk uitvoeringsplanning voorhanden is.

⁶ Kamerstuk 29 517, nr. 96.

In deze recente signalen en op basis van de financiële rapportages heb ik aanleiding gevonden om de sturing van het korps op de financiën nader te bekijken.

Tussenconclusie

De conclusies van de herijking staan nog steeds overeind en worden door het bovenstaande verder bevestigd: de politie heeft tijd nodig om de basis op orde te krijgen. Het korps is immers nog druk doende verder in control te komen. Verdere investeringen in de benodigde kennis en kunde binnen de organisatie op verandermanagement, control en bedrijfsvoering zijn noodzakelijk, evenals meer strategische en integrale sturing. Ik heb daar in de herijking maatregelen op genomen, maar het is niet realistisch te denken dat zaken er binnen zo'n kort tijdsbestek al gelijk anders voor staan. De hierdoor bij de politie in gang gezette ontwikkelingen ondersteun ik, al is er wel aanleiding om ten aanzien van een aantal vraagstukken onderstaande, nadere maatregelen te treffen.

Maatregelen ten aanzien van de uitvoering van de herijking

Ten gevolge van de betreffende maatschappelijke ontwikkelingen (contraterrorisme, vluchtelingen) heb ik de korpschef gevraagd om de impact daarvan goed in kaart te brengen. Verder heb ik, omdat de concept-uitvoeringsplanning op diverse onderdelen nog onvolledig is en de IV-portefeuille in ieder geval tijdelijk om nadere keuzes in de planning vraagt, de aanwijzing gegeven om voor elk onderdeel van het korps (alle eenheden, het PDC en de staforganisatie) een preciezere analyse op te stellen van waar dat onderdeel in de realisatie exact staat en welke aanvullende (HRM-)opgaven daarbij spelen. Bij de nadere vraagstelling voor deze analyses zal ik de toezichthouders betrekken. De analyses zelf zal ik laten valideren. Eenzelfde validatie zal ik ook laten doen op het concept IV-portfolio inclusief aangepast Aanvalsprogramma.

Ik zal de bovengenoemde analyses betrekken bij mijn besluitvorming over de uitvoeringsplanning en het Aanvalsprogramma. Bovendien zal ik deze vaststellen nadat ik mij, zoals gezegd, eerst heb kunnen verstaan met de nieuwe korpschef over genoemde gevalideerde analyses en de verder uitgewerkte concepten van het Aanvalsprogramma en de uitvoeringsplanning. Mijn reguliere voortgangsbrief volgt op het moment dat ik het geheel als voldoende heb beoordeeld, nadat de leden van het LOVP en de toezichthouders zich er over hebben kunnen uitspreken.

Op basis van dit geheel zal ik in overleg met het gezag bepalen of het nodig is ambities (tijdelijk) af te schalen. Ik herinner uw Kamer daarbij aan de laatste zin uit mijn brief van 31 augustus jl. («[...] *dat er geen extra ambities geformuleerd worden zonder andere prioriteiten af te schalen*»).

Maatregelen ten aanzien van de (financiële) sturing

In genoemde brief over de ontwerpbegroting ben ik tevens ingegaan op de maatregelen die ik in mijn eigen ministerie neem om de financiële beheersing (op de organisaties die onder mijn ministerie vallen) in organisatorische zin beter te borgen. Ik neem, aansluitend daarop, ook maatregelen op de financiële sturing bij de politie zelf:

- Ik laat begin 2016, naast een assessment door de politie, nog nader extern onderzoek doen naar de wijze van financiële sturing binnen het korps en de hiervoor benodigde verbetermaatregelen.
- Ik verlang tot die verbetermaatregelen zijn geïmplementeerd van de korpschef om mij tenminste elk kwartaal ten spoedigste na de kwartaalafsluiting met meer diepgang te rapporteren over de realisatie

van de begroting van het korps mede in relatie tot het beheer én welke maatregelen hij – zo nodig – treft om binnen de kaders van de begroting te blijven.

Om ook de kennis en kunde over bedrijfsvoering bij de politie tot op het hoogste niveau te borgen zal ik op de ontstane vacature in de korpsleiding een lid voor benoeming bij de Kroon voor gaan dragen met specifieke vaardigheden en kennis op het terrein van bedrijfsvoering.

Tot slot

Vanzelfsprekend staan de ontwikkelingen bij de politie tot dan niet stil. Fase I van de personele reorganisatie staat zoals gezegd op afronden. De opbouw van het PDC gaat gestaag verder. Het opstellen van het definitieve kwaliteitsplan opsporing gaat verder. Daarbij betrek ik overigens ook de uitkomsten van het vijfde onderzoek van de Inspectie VenJ op de vorming van de nationale politie, op mijn verzoek over de districtsrecherche, welke ik in januari a.s. verwacht. De nadere uitwerking van de interne governance, inclusief de maatregelen voor meer lokaal maatwerk, gaan verder in nauw overleg met de leden van het Landelijk Overleg Veiligheid Politie (LOVP, voorheen art 19-overleg).

De vorming van de nationale politie is geen eenvoudige opgave. Het is wel een noodzakelijke opgave. Zoals ook de Commissie Evaluatie Politiewet 2012 concludeert wordt de noodzaak van nationale politie en de voordelen van gecentraliseerd beheer breed onderschreven.⁷

Meer dan ooit wordt in deze maatschappelijk onrustige tijden het belang gevoeld dat ondanks alles de politiemedewerkers -in de basispolitiezorg, rechercheurs, medewerkers in de bedrijfsvoering en de beleidsonderdelen dag en nacht door blijven gaan met hun belangrijk politiewerk. Ik spreek daar nogmaals mijn grootste bewondering en dank voor uit.

De Minister van Veiligheid en Justitie,
G.A. van der Steur

⁷ Kamerstuk 29 628, nr. 580, bijlage: aanbiedingsbrief van de commissie.